

TELEPERAATOR II

EESSÕNA

Teleoperaator II kutsestandard on asjaomaste institutsioonide poolt kokkulepitud nõuete kogum töötajale esitatavatest oskustest, teadmistest ja vajalikest isikuomadustest.

Kutsestandardi kavandi koostas Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Kutsenõukogu juurde moodustatud operaatorite töörühm koosseisus:

Vladimir Bogatkin	Tele- ja Kinooperaatorite Liit
Rein Maran	Tele- ja Kinooperaatorite Liit
Priit Murusalu	ETV
Jüri Sillart	
Raimi Tonts	TV 3
Peeter Tungal	ETV
Arvo Vilu	OÜ "Polarfilm"

Märtsis 2000. a. viidi läbi kutsestandardi kavandi arvamusküsitlus, milles osalesid 6 ettevõtte esindajad.

Teleoperaator II kutsestandardi lõppredaktsiooni koostamisel on eeltoodud töörühm arvestanud kutsestandardi kavandi kohta arvamusküsitlusel tehtud ettepanekuid ja märkusi.

See kutsestandard on koostatud esmakordselt.

Kutsestandardi koostamisel on arvestatud Suurbritannia NVQ-de (National Vocational Qualifications - rahvuslikud kutsekvalifikatsioonid) kutseoskusnõuetega, CEDEFOP'i (European Centre for the Development of Vocational Training - Euroopa Kutsehariduse Arenduskeskus) poolt koostatud Euroopa Liidu liikmesriikide kutseoskusnõuete võrdleva analüüsiga, Soome kutsekvalifikatsiooninõuetega (näyttötutkintojen kuvaukset) ja Iiri kutsehariduse riiklike õppekavade moodulitega.

Teleoperaator II kutsestandard on kinnitatud 30. märts 2000. a. Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Kutsenõukogu otsusega nr. 1.

Kutsestandard on registrisse kantud...

1 KASUTUSALA

- 1) töötajate kvalifikatsiooninõuete määratlemine
- 2) õppekavade, koolitusprogrammide väljatöötamine
- 3) eksaminõuete väljatöötamine, kutsekvalifikatsiooni tõendamine ja hindamine
- 4) aluse andmine rahvusvaheliste kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide võrdlemiseks

2 TERMINID

Kutsestandard – kokkulepitud nõuete kogum kutse või eriala konkreetsel tasemel vajalikest oskustest, teadmistest ja isikuomadustest.

Kutsekvalifikatsioonitasemed

Algtase – kutsealaste teadmiste ja oskuste nõue puudub; tööülesanded rutiinsed, ettekirjutatud; tööülesanne juhib töötajat; vastutus kaudne.

I tase – kutsealased teadmised ja oskused on omandatud kas läbi koolituse või pidevalt töötades; töö kellegi juhendamisel; toimetulek piiritletud tööülesannetega; vastutus oma tööülesannete ulatuses.

II tase – kutsealastele teadmistele ja oskustele lisandub vilumus; toimetulek erisuguste tööülesannetega; koostöövõime meeskonnas; vastutus tööülesannete täitmise eest.

III tase – kutsealane meisterlikkus; kutsealaste teadmiste ja oskuste edasiõpetamine; toimetulek keerukate ja vahelduvate tööülesannetega; valmisolek vastutuseks ressursside jagamise ja teiste töö eest.

IV tase – kutsealastele teadmistele ja oskustele lisanduvad juhtimisalased teadmised, oskused ja hoiakud; toimetulek paljude keerukate ja vahelduvate tööülesannetega muutuvates olukordades; vastutus ressursside jagamise ja teiste töö eest.

V tase – majandustegevuse valdkonna teoreetiliste aluste tundmine; toimetulek mitmekesiste menetlusviiside valdamist eeldavate tööülesannetega muutuvates ja ootamatutes olukordades; suur iseseisvus, vastutus analüüsimise, diagnoosimise ning otsuste tegemise ja nende elluviimise eest.

Kutseoskused

Üldoskused ja -teadmised – majandustegevuse valdkonnast lähtuvad nõuded üldistele teadmistele ja oskustele.

Põhioskused ja -teadmised – kutsepetsiifilised nõuded teadmistele ja oskustele.

Erioscused ja -teadmised – kutsepetsiifilised nõuded teadmistele ja oskustele, mis on seotud spetsialiseerumisega.

Lisaoskused ja -teadmised – soovituslikud teadmised ja oskused, mis toetavad ja laiendavad kutseoskusi.

3 STATISTILISED TÄHISED

Eesti Majanduse Tegevusalade Klassifikaatori¹ järgi kuulub teleoperaator vaba aja veetmise, kultuuri ja spordiasutuste valdkonda, raadio ja televisiooni alavaldkonda, kood 92.2.

¹ Statistical classification of economics activities in the European Community (NACE) eestindatud versioon

Ametite Klassifikaatori² järgi kuulub teleoperaator optika- ja elektroonikaseadmete tehnikute ja operaatorite allrühma, kood 3131.

Kutsestandardi tähis fikseeritakse pärast kutsestandardite registri pidamise põhimääruse jõustumist.

4 KUTSENIMETUS JA KUTSEKVALIFIKATSIOONITASE

Eesti keeles: Teleoperaator II
Inglise keeles: TV Cameraman II
Vene keeles: Телеоператор II

5 KUTSEKIRJELDUS

Teleoperaator võib töötada televisioonistuudiotest või ettevõttes, mis tegelevad tele- ja/või videotoodangu loomisega. Teleoperaator võtab osa televisioonisaadete ning videovõtete läbiviimisest. Ta hoolitseb loominguliste ideede adekvaatse teostamise eest. Tööülesannetega toimetulekuks on vajalikud mitmekülgsed tehnilised oskused ja loomingulised võimed. Teleoperaator II töötab tavaliselt juhtoperaatori juhendamisel. Operaatori töötingimused on muutuvad, ta võib töötada nii sise- kui väliskeskkonnas. Tööks on vajalik normaalne füüsiline vorm ja keskkonnataluvus, hea meeskonnatöö võime, suhtlemisvalmidus, korrektne käitumine ja olukorrale vastav välimus. Kutsealal töötamist toetavateks isikuomadusteks on püsivus, emotsionaalne stabiilsus, täpsus ja hoolikus. Vajalik on pidev enesetäiendamine, et olla kursis tehnika kiire arenguga.

Teleoperaator II kutsekvalifikatsiooni omandamise eelduseks on keskharidus ja kutsealane koostitus. Soovitav on eelnev töökogemus teleoperaatori assistendina.

6 KUTSEOSKUSNÕUDED

6.1 Üldoskused ja -teadmised

6.1.1 Majandus – algtase (vt lisa A)

6.1.2 Õigusaktid – algtase
1) ringhäälinguseadus
2) tööõigus

6.1.3 Töökeskkonna ohutus
1) tööohutuse, töetervishoiu ja tööhügieeni nõuded ja nende rakendamine
2) elektriõhutamise üldpõhimõtted ja nõuded
3) tuleohutuse põhinõuded ning tulekustutusvahendite kasutamine
4) jäätmekäitluse korraldamine
5) tegutsemine tööõnnetuse korral ja esmaabi andmine

6.1.4 Arvuti kasutamine – AO1, AO2, AO3 (vt lisa B)

6.1.5 Keeleoskus – kesktase (vt lisa C)
1) eesti keel
2) üks võõrkeel

² International Standard Classification of Occupations (ISCO-88) eestindatud versioon

6.2 Põhioskused ja -teadmised

- 6.2.1 Suhtlemine – kesktase
 - 1) erinevate suhtlustehnikate valdamine – verbaalne ja mitteverbaalne suhtlemine, sealhulgas efektiivne kuulamine, kehakeel, kehtestav käitumine jms;
 - 2) kiire orienteerumine situatsioonis, rollitaju
 - 3) meeskonnatööoskus
- 6.2.2 Eesti- ja inglisekeelne erialane terminoloogia – kesktase
- 6.2.3 Elektrialane terminoloogia – algtase
- 6.2.4 Optika-, valguse- ja värvialased teadmised – kesktase
- 6.2.5 Oma töökoha korraldamine
- 6.2.6 Erinevad kaameratüübid, nende osad ja tööpõhimõtted – algtase
- 6.2.7 Kaamera käsitlemine – kõrgtase
- 6.2.8 Kaameraga töötamise ohutusnõuded – kõrgtase
- 6.2.9 Kaablite tüübid ja funktsioonid – algtase
- 6.2.10 Kvaliteetse pildi tagamine vastavalt saate stsenaarsele plaanile
- 6.2.11 Visuaalsed väljendusvahendid – kompositsioon, valgus, koloriit, montaaži Põhimõtted – kesktase
- 6.2.12 Heli salvestamine, heli seos pildiga – algtase
- 6.2.13 Teletöö mitme kaameraga – kesktase

6.3 Isikuomadused ja võimed

- 6.3.1 Stressitaluvus
- 6.3.2 Koostöövõime
- 6.3.3 Õpivalmidus
- 6.3.4 Kohusetunne
- 6.3.5 Korrektsus
- 6.3.6 Loominguline mõtlemine
- 6.3.7 Loogiline mõtlemine
- 6.3.8 Koordinatsioon
- 6.3.9 Normaalne kuulmine ja nägemine
- 6.3.10 Hea füüsiline vorm

7 KEHTIVUSAEG

Kutsestandard kehtib 4 aastat. Vastavalt vajadusele võib standardit muuta enne standardi kehtivusaja lõppu.

8 KINNITAJA

Teleoperaator II kutsestandardi on kinnitanud Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Kutsenõukogu koosseisus:

Aarna, Olav	Eesti Avalik-Õiguslike Ülikoolide Rektore Nõukogu
Aid, Marko	Sotsiaalministeerium
Jõema, Jüri	Sideamet
Kern, Peeter	Eesti Kaabellevi Liit

<i>Krimm, Tarmo</i>	Eesti Ringhäälingute Liit
Laur, Ülle	Riigikantselei
Lindemann, Ene	Haridusministeerium
Ots, Avo	Eesti Elektroonika Ühing
<i>Tirs, Toomas</i>	Eesti Telekom
Puskar, Ülo	Eesti Infotehnoloogide Selts
Romulus, Tiit	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda
Saard, Niilo	Eesti Infotehnoloogide Selts
Sarv, Henn	Eesti Sertifitseeritud Arvutispetsialistide Ühing

KONKREETSETE TEADMISTE JA OSKUSTE TASEMETE KIRJELDUSED

Algtase – mõistete, faktide ja põhimõtete teadmine; põhiliste praktiliste oskuste kasutamine.

Kesktase – mõistete ja faktide tõlgendamine ja võrdlus, seoste loomine; suure hulga hästi omandatud praktiliste oskuste kasutamine.

Kõrgtase – seostatud faktide alusel analüüsimine, prognoosimine, järeldamine, üldistamine, hindamine; sügava spetsialiseerumisega oskuste kasutamine tegevusvaldkonna ulatuses.

ARVUTI KASUTAMISE OSKUS ELEMENTAARSEL TASEMEL

Arvutikasutaja oskustunnistus – AO (ECDL – European Computer Driving Licence) on Euroopas välja töötatud infoühiskonna tundmise ja arvutikasutuse kvalifikatsioonistandard, mis katab laiatarbe rakendustarkvara praktiliste baasoskuste taseme. (AO tunnistuse omamine ei ole kutsekvalifikatsiooni taotlemisel kohustuslik.)
7 moodulit:

- AO1 – Infotehnoloogia ja ühiskond
- AO2 – Arvuti kasutamine ja failihaldussüsteemid
- AO3 – Tekstitöötlus
- AO4 – Tabelitöötlus
- AO5 – Andmebaasid
- AO6 – Arvutigraafika
- AO7 – Interneti kasutamine

AO1 INFOTEHNOLOOGIA JA ÜHISKOND

1. Infotehnoloogia kasutamine
2. Eesti ja infotehnoloogia

AO2 ARVUTI KASUTAMINE JA FAILIHALDUSSÜSTEEMID

1. Põhimõisted ja terminid
2. Arvuti kasutamine
3. Failid ja kaustad

AO3 TEKSTITÖÖTLUS

1. Tekstitoimetid, nende formaadid ning üldised tekstiformaadid (*.txt, *.rft)
2. Töö olemasoleva dokumendiga
3. Uue dokumendi loomine
4. Teksti ümberpaigutamine ja korrigeerimine dokumendis
5. Teksti välimuse muutmine
6. Lehekülje kujundus
7. Töö tabelitega
8. Seosed teiste dokumentide ja programmidega
9. Teksti keele määramine ja õigekeele kontroll
10. Dokumendi trükkimine

AO4 TABELTÖÖTLUS

1. Töö olemasoleva tabeliga
2. Uue tabeli loomine
3. Tabeli kujundamine
4. Andmete sorteerimine (ühe ja mitme tunnuse järgi)
5. Arvutused tabelis
6. Diagrammi loomine
7. Diagrammi parameetrite muutmine
8. Dokumendi päise ja jaluse loomine
9. Tabeli trükkimine

AO5 ANDMEBAASID

1. Olemasoleva andmebaasi kasutamine
2. Uue andmebaasi loomine
3. Päringu koostamine
4. Aruannete koostamine (programmitarga e. nõustaja (Wizard) abil)
5. Andmetabel tekstitoimetis ja tema kasutamise võimalused
6. Andmete (tabeli, päringu tulemuse, aruande) eksportimine tekstifailiks (.txt, .rtf, .doc jm)

AO6 ARVUTIGRAAFIKA

1. Esitluse loomine
2. Kujundamine ja joonistamine

AO7 INTERNETI KASUTAMINE

1. Elektronkiri
2. WWW
3. Uudisgrupid
4. Listid
5. FTP

KEELTE OSKUSTASEMETE KIRJELDUSED

Alljärgnevides nõuetes on lähtunud Eesti Vabariigi keeleseaduses kasutatavatest riigikeele oskuskategoriatest, laiendades samad nõuded võõrkeelele.

Vastavalt Vabariigi Valitsuse 29. jaanuari 1996. a. määrusele eristatakse kolme keeleoskustaset:

Algtase – keele piiratud suuline ja elementaarne kirjalik oskus. Isik tuleb toime tuttavates keelekasutusolukordades, saab aru selgest kõnest igapäevaelu puudutavatel teemadel, mõistab üldjoontes lihtsama teksti sisu ning oskab täita lihtsaid tüüpdokumente ja kirjutada lühikesi tarbetekste.

Kesktase – keele suuline ja piiratud kirjalik oskus. Isik tuleb toime mitmekesistes keelekasutusolukordades, saab aru normaalse tempoga kõnest, mõistab raskusteta igapäevaelu kajastavate tekstide sisu, suudab kirjutada oma tegevusvaldkonda puudutavaid tekste.

Kõrgtase – keele suuline ja kirjalik oskus. Isik väljendab ennast vabalt, sõltumata keelekasutusolukorrast, saab aru ka kiire tempoga kõnest, mõistab raskusteta keerulisemate tekstide sisu, suudab kirjutada stiililt ja funktsioonilt erinevaid tekste.